

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 BERGEN
Norway

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI /SAKSBEHANDLER	MIN ČUJ./VÁR REF.	DIN ČUJ./DERES REF.	BEAIVI/DATO
Inge Arne Eriksen, +47 91 52 02 02 inge.arne.eriksen@samediggi.no	16/447 - 23 Almmut go válddát oktavuoda/Oppgis ved henvendelse	16/13122	17.11.2016

Samediggi
Áivovárgeaidnu 50
9730 Kárašjohka

teleluidna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Apmingstider:
Mandag - Fredag
08:00-15:30

Sametingets innspill - Høringsnotat regulering av og adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i 2017

Viser til Fiskeridirektoratets høring av 11.10.2016

Fiskeridirektoratet har fått i oppdrag av Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) å utarbeide et høringsnotat om regulering av fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område øst for 26° Ø mv. i 2017. Høringsnotatet baserer seg på Stortingsmelding nr. (Meld. St.) 17 (2014-2015) «Evaluering av forvaltningen av kongekrabbe», og innspill til høringen fra dialogmøte med næringen i Vadsø 22. september.

Konvensjonell fangst av Kongekrabbefisket ble startet i begynnelsen av år 2000. Før dette hadde Sametinget fremmet et nytt forvaltningsprinsipp, om at de som var mest plaget med kongekrabbe som bifangst i annet fiske, skulle ha en første rett til fangst av kongekrabbe. Dette hovedprinsippet ble vedtatt og ligger til grunn ved forvaltning av kongekrabbe.

Oppsummering av Sametingets standpunkter:

- 1) Sametinget går inn for lik kvote for alle som er plaget av kongekrabbe
Sametinget opprettholder sitt opprinnelig standpunkt på kr. 50 000,-, men kan subsidiert støtte dagens inntektskrav på kr. 100 000,-
- 2) Sametinget opprettholder sitt standpunkt om at det er kun fiskere som bor i området øst for 26 grader Ø. som kan delta i fiske etter kongekrabbe i åpen gruppe og fiske øst for 26 grader Ø.
- 3) Sametinget støtter dagens redskapsbegrensning på 30 teiner per båt øst for 26 grader Ø.
- 4) Sametinget støtter fiskeridirektørens forslag om at samtlige fartøy som deltar i fangst av kongekrabbe både innenfor og utenfor kvoteregulerte område rapporterer på nettbasert skjema
- 5) Sametinget støtter fiskeridirektørens forslag om at melding om avslutning av fangst skal sendes samme dag som siste redskap tas opp av sjøen.
- 6) Sametinget støtter fiskeridirektørens forslag om at det skal kunne iverksettes fangstforbud for korte perioder for å tilrettelegge for forskningstokt i 2017, og videreføring av unntak for bedrifter med tillatelse til fangst av kongekrabbe i turistfisket.

Bakgrunn

Nærings- og fiskeridepartementet har bedt Fiskeridirektoratet om at det vurderes om også fartøyeiere fra Vest-Finnmark skal gis adgang til å delta i fangst i kvoteregulert område. Fiskeridirektoratet ber om innspill på følgende punkter for kvoteregulert område:

- 1) Kvotestigen og hvor høyt omsetningskravet bør være
- 2) Skal fartøy fra Vest-Finnmark få adgang til å delta i kvoteregulert område
- 3) Bør regelen om det ikke kan benyttes mer enn 30 teiner endres eller oppheves
- 4) Rapporteringsordning på nettbasert skjema for samtlige fartøy som deltar i kvoteregulert fangst
- 5) Tidspunkt for melding om avslutning av fangst
- 6) Kortvarige stengninger for å tilrettelegge for forskningstokt

Sametinget

Konvensjonell fangst av Kongekrabbe ble startet i begynnelsen av år 2000. Før dette, hadde Sametinget vært med i et kongekrabbeutvalg hvor man bl.a. skulle legge vilkårene for deltakelse i fiske/fangst av Kongekrabbe som er en introdusert art. Her fremmet Sametinget - og fikk også gjennomslag for - et nytt forvaltningsprinsipp om at de som var plaget med kongekrabbe som bifangst i annet fiske skulle ha en førsterett til fangst av kongekrabbe. Dette prinsippet står ennå ved lag.

Sametingets grunnleggende politikk ved fangst og forvaltning av kongekrabbe ble behandlet i Sametingets plenum den 10.10.2014 under sak 031/14 *Sametingets fangst- og forvaltningsprinsipper i fiske – Kongekrabbe (utdrag)*.

Sametinget holder fast at samene har etablerte rettigheter til fiske og andre marine ressurser i kystnære samiske områder. Samer og andre bosatt ved kysten har derfor rett til fiske på grunnlag av alders tids bruk og lokal sedvane. Folkerettens regler om urfolk og minoriteter gir i tillegg grunnlag for retten til fiske. Sametinget er derfor av den formening at reguleringstiltak av fisket ikke kan skje slik at det kan forstås å frata samer retten til fiske for opprettholdelse av kultur med språk, næringsutøvelse og samfunnsliv. Dette gjelder også fiske med små båter etter kongekrabbe.

Sametinget påpeker at i enkelte kystområder i Finnmark er kongekrabbefiske av essensiell betydning for fiskere på grunn av de negative konsekvenser kongekrabbe har medført. Kongekrabbe har fortrent andre fiskeslag. Annen type fiske, som eksempelvis rognkjeksfiske om våren og flyndrefiske om høsten, er derfor umuliggjort.

Og

Fiskeflåten under 11 meter utgjør en bærebjelke for samisk kultur i kyst- og fjordområdene. Fiske med små fartøy er svært utbredt i sjosamiske områder, og blir gjerne utført i kombinasjon med annen næring.

Og

Sametinget understreker at en utestengelse fra kongekrabbefiske av fartøy under 6 meter i åpen gruppe kan representere et inngrep i disse fiskernes etablerte rettigheter basert på alders tids bruk og lokal sedvane.

Og

... innføring av nedre grense i båtstørrelse, aktivitetskrav, kvotestige og andre forordninger kan medføre en gjeldsøkning for den enkelte fisker og bl.a. svekke lønnsombeten og hindrer rekruttering og tilgangen til fisket i åpen gruppe. Sametinget mener at ved gjennomføring av disse tiltakene så vil forholdene slå særlig negativt ut i de tradisjonelle samiske områdene der kongekrabben har etablert seg og nå er blitt en del av det naturlige grunnlaget for fiske for dem som bor der.

Og

Krav om større fartøy fører til at unge i fiskerinæringen vil kunne bli utelukket på økonomisk grunnlag. Fjordområdene i ressursområdet for kongekrabben, er dessuten avhengige av at ungdom rotfester og bosetter seg i allerede fraflytningstruede områder, derfor bør fisket i større grad være tilrettelagt denne gruppen.

Og

Sametinget mener at mange av forslagene i direktoratets evalueringsrapport vil kunne være med på å svekke grunnlaget for samisk kultur i kyst- og fjordområdene, noe som ikke er i overensstemmelse med havressurslova § 7 bokstav g om at forvaltningsiltak skal være med å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur og § 11 6. ledd om at det skal legges vesentlig vekt på samisk bruk og hva bruken har å si for samiske lokalsamfunn. Sametinget kan ikke se at departementets forslag samsvarer med de endringer som Stortinget vedtok i havressurslova, deltakerloven og finnmarksloven som oppfølging av Stortingets vedtak etter Innst. o. nr. 80 (2004-2005) 'Finnmarksloven' og Kystfiskeutvalgets utredning i NOU 2008:5 'Retten til fisket i havet utenfor Finnmark'.

Og

Sametinget stiller seg kritisk til at båter inntil 21 meter i kongekrabbefisket er unntatt begrensningen og gitt en generell/stående dispensasjon og at disse skal kunne fiske krabbe innenfor fjordlinjene.

Sametinget presiserer at det kun er i særskilte tilfeller at båter over 15 meter skal kunne gis slik tillatelse.

Og

Sametinget mener det er viktig med en god forvaltning av de marine ressursene og har tillit til kontrollen ved fiske, landing og omsetning

Kvotestigen og hvor høyt omsetningskravet bør være

Når det gjelder spørsmålet om innføring av kvotestige og aktivitetskrav i forvaltning av kongekrabbefisket, så har Sametinget tidligere gått inn for at disse to ordningene ikke skulle innføres i kongekrabbeforvaltningen.

I diskusjon om å åpne for at båter mellom 13 og 15 fot skulle få fiske kongekrabbe, så var det en forutsetning fra Sametingets side, at forvaltningen ikke skulle innføre kvotestige i fordeling av kongekrabbekvotene.

Til tross for at Sametinget var imot innførsel av aktivitetskrav i fiske etter kongekrabbe, foreslo Sametinget en inntektsgrense/aktivitetsgrense på kr. 50 000 for å få fiske hel kongekrabbekvote. Dette forslaget var et ledd i forhandlingene mellom Sametinget og Fiskeridepartementet. Fiskeridepartementet valgte å opprettholde sitt krav om kr 100 000,- noe som også ble gjeldende inntektskrav for å fiske hel krabbekvote.

Styret i Sværholt Fiskarlag uttaler:

- En økning av aktivitetskravet vil rokke ved dynamikken og bredden i fiskerinæringen, og på bakgrunn av overnevnte, ikke skal være et tema for fremtidig regulering i kongekrabbefisket, heter det i et vedtak fra laget.

- Vi er opptatt av at dynamikken og bredden i fiskerinæringen opprettholdes innen et hvert fiskeri. Her skal det være plass til alle om du er: eldre fisker, unge uerfarne fiskere, fiskere med vyer, fiskere uten vyer, og som bare ønsker å være selvberget og ikke trenger å lønnes av trygdeordninger, å få havari på fartøyet med lengere tids reparasjon, har stort eller lite fartøy, langtidssykemeldt, graviditet og lignende.

- Å øke aktivitetskravet over 100 000,- vil bety at en vanskeliggjør, og skaper situasjoner tid om annen for yrkesfiskere hvor en bryter med dynamikken i næringen. Et argument for aktivitetskrav i kongekrabbefisket var for å vanskeliggjøre at andre yrkesaktive personer kom inn i næringen kun for å hente rask profitt i kongekrabbe fisket.

Ved innføringen av kravet i 2016 mistet vel 140 fartøy retten til full kvote. Å øke ytterligere vil bety at en gjør skadelidende yrkesaktive fiskere som lever av hva som er mulig å bringe på land i sitt nærrområde.

Disse reglene/forskriftene gjelder også i fiske etter kongekrabbe. I tillegg vil Sametinget vise til at kongekrabben i mange områder - der den har etablert seg - har gjort det umulig å fiske etter torsk, sei, hyse og lignende, slik man tidligere gjorde. Dette forholdet har bl.a. ført til at fiske etter kongekrabbe i disse områdene nå kan betraktes som et naturlig og lokalt fiskeri. Særlig avhengig av å fiske kongekrabbe i sitt hjemmeområde, er den minste flåten. Dette henger sammen med at den minste flåten har svært begrensede muligheter til å drive fiske langt hjemmefra og i andre områder.

Sametingets går inn for:

- Sametinget opprettholder sitt opprinnelig standpunkt på kr. 50 000,-, men kan subsidiert støtte dagens inntektskrav på kr. 100 000,-

Skal fartøy fra Vest-Finnmark få adgang til å delta i kvoteregulert område

Ettersom lønnsomheten i fiske etter kongekrabbe har økt, har også antall fartøy som fisker kongekrabbe økt. Dette har ført til at kvotene per båt har blitt redusert ettersom totalkvoten ikke har økt i samme grad som antall fartøy. I dag kan alle fiskere som har båter under 15 meter hjemmehørende øst for 26 grader N. delta. For å øke sin egen krabbekvote ønsker derfor mange fiskere at antall båter som deltar blir redusert, slik at de selv skal få større kvoter.

I årets forslag til reguleringer foreslås det derfor at de minste båtene enten skal begrenses eller ikke skal ha rett til å fiske kongekrabbe.

Innføring av inntektskrav (inntekt i fiske på andre arter) på kr. 100 000,- i 2016 førte til at en rekke fartøy (ca. 140) ikke fikk full krabbekvote. Disse kan en anta vil tilpasset seg regelverket og komme inn i kongekrabbefisket i 2017.

I spørsmålet om fiskere fra Vest-Finnmark – i tillegg til utrydningsfiske som drives i dette området - også skal få fiske kongekrabbe i Øst-Finnmark (øst for 26 grader Ø), kan en gruppere høringssvarene og media oppslagene inn i to grupper som har helt ulikt syn. Den ene gruppen er fiskerne i Vest-Finnmark (242 båter) ønsker å fiske i Øst-Finnmark, mens den andre gruppen er fiskere i Øst-Finnmark som ikke vil slippe flere fartøy inn i kongekrabbefisket. Den første gruppen vil øke sine inntekter, mens den andre gruppen ikke vil slippe inn flere fiskere/fartøy, for da reduseres deres inntekter.

Argumentene er mange både for og imot, men hvis en legger hovedprinsippet til grunn, om at de som er mest plaget med kongekrabbe som bifangst i sitt fiske på andre arter, er det ikke tvil om at de fiskerne i Øst-Finnmark har en betydelig større plage enn fiskerne i Vest-Finnmark.

Imidlertid har Sametinget registrert at fiskerne i Vest-Finnmark i sitt vanlige fiske med line og garn, blir presset bort fra sine tradisjonelle fiskefelt av kongekrabbefiskere og av den grunn vil fiske kongekrabbe i Øst-Finnmark. Slik Sametinget ser det er dette et spørsmål om brukskonflikt, og kan løses på vanlig måte når redskapskonflikter oppstår. Eks. ved havdeling eller lignende.

Norges Kystfiskarlag uttaler i sin høring:

- Norges Kystfiskarlag krever at dersom flere fiskere skal få tilgang til det kvoteregulerte området, må områdets geografiske areal utvides og dagens aktivitetskrav videreføres.

Sametinget har ved flere anledninger gitt uttrykk for at tinget støtter kravet om at forvaltningen må legge opp til og gjennomføre tiltak og forvaltning som både er langsiktig og bærekraftig. I spørsmålet om hvem som skal ha tilgang til fiske øst for 26 grader Ø, så har Sametinget i alle sine vedtak gått inn for at de fiskerne som bor i det området som er mest plaget også skal ha førsteretten til å fange kongekrabbe. Dette har også Storting og Regjering støttet opp om.

Sametingets går inn for:

- Sametinget opprettholder sitt standpunkt om at det er kun fiskere som bor i området øst for 26 grader Ø, som kan delta i fiske etter kongekrabbe i åpen gruppe og fiske øst for 26 grader Ø.

Bør regelen om det ikke kan benyttes mer enn 30 teiner endres eller oppheves

I det kvoteregulerte fisket øst for 26 grader Ø, er det i dag en begrensning på 30 teiner per båt, og mange fiskere bruker noen få dager på å fiske sin kvote.

I fiske vest for 26 grader Ø, er det ingen redskapsbegrensning, og mange fiskere forteller at mange av båtene som fisker krabbe i dette området bruker mer enn 1000 teiner.

Fra området vest for 26 graden meldes det i dag om at det er store problemer for andre redskaper (garn og line) å fiske på sine tradisjonelle fiskefelt ettersom disse er okkupert av krabbeteiner som står på feltet hele

året. Et stort antallet teiner som står i havet hele året har i dag skapt en brukskonflikt mellom tradisjonelt fiske og kongekrabbefiskerne som bl.a. henger sammen med fritt fiske og ingen begrensning på antall teiner.

Sametinget ønsker at kyst- og fjordflåtens tradisjonelle bruk av sine fiskefelt skal opprettholdes, og at det innføres reguleringer og begrensninger for å oppnå dette.

Sametingets går inn for:

- Sametinget støtter dagens redskapsbegrensning på 30 teiner per båt øst for 26 grader Ø.

Rapportering av fangst

- Sametinget støtter fiskeridirektørens forslag om at samtlige fartøy som deltar i fangst av kongekrabbe både innenfor og utenfor kvoteregulerte områder, skal rapportere på nettbasert skjema.

Tidspunkt for melding om avslutning av fangst

Sametingets går inn for:

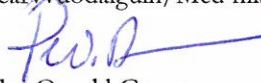
- Sametinget støtter fiskeridirektørens forslag om at melding om avslutning av fangst skal sendes samme dag som siste redskap tas opp av sjøen.

Kortvarige stengninger for å tilrettelegge for forskningstokt

Sametingets går inn for:

- Sametinget støtter fiskeridirektørens forslag om at det skal kunne iverksettes fangstforbud for korte perioder for å tilrettelegge for forskningstokt i 2017, og videreføring av unntak for bedrifter med tillatelse til fangst av kongekrabbe i turistfisket.

Dearyvuodaiguin/Med hilsen

John Osvald Grønmo
fágajodilheaddji/fagleder

Inge Arne Eriksen
seniorrádddeaddi/seniorrádgiver